

Lessons learned tijdens partnerschapsbijeenkomst 26 september segment 3 en 4

Tijdens de partnerschapsbijeenkomst voor de aanbieders binnen segment 3 en 4 zijn er vier stellingen gepresenteerd. Alle aanwezigen hebben in groepen elke stelling besproken en input geleverd m.b.t. uitdagingen en kansen binnen de jeugdzorg.

Stelling: Wij zorgen ervoor dat jeugdigen de hulp krijgen die ze nodig hebben en niet zozeer de hulp die ze vragen.

Deze stelling riep in eerste instantie meerdere vragen op. Na discussie en verduidelijking omtrent de stelling werden er diverse interessante punten besproken.

- Vertrouwen is een belangrijk element binnen de hulpverlening. Zowel vertrouwen in de inzichten van families als van de hulpverleners.
- Goed en kwalitatief aanbod creëert ook vraag. Wanneer is er genoeg hulp geleverd en durven we te stoppen met hulp leveren?
- Het is belangrijk om aan te sluiten bij de vraag van de jeugdige en opvoeders, zowel bij de hulpvraag als in taal.
- De kwaliteit van onder andere het werk van toegang medewerkers heeft een bepalende rol in het creëren van de juiste hulp op de juiste plek.
- Bij doorverwijzingen via de huisarts worden vaak geen randvoorwaarden opgesteld. Dit kost veel tijd van de GGZ aanbieder en behandeling voordat werkelijke behandeling kan beginnen.
- De wachttijd voor de start van de behandeling zou gebruikt kunnen worden als voorbereidingstijd voor bovenstaande punt.
- Wanneer een GGZ traject start worden er doelen opgesteld, in sommige gevallen zou het helpend kunnen zijn om eerst een band op te bouwen tussen de jeugdige en behandelaar. Dan kunnen er op een later moment betere doelen opgesteld worden.
- Het zou helpend zijn als er meer tijd beschikbaar komt bij de toegang voor het uitvoeren van een Verklarende Analyse.

Stelling: Goed is goed genoeg. Daar verstaan wij onder:

- Ouders en jeugdigen kunnen op eigen kracht verder.
- Durf als professional ook te stoppen en geef ouders en jeugdigen het vertrouwen om het zelf op te pakken.
- Het leven is niet perfect. Tegenslagen horen er ook bij.
- Aansluiten bij het gezin is belangrijk. Niet iedereen zijn 'goed' is hetzelfde. Hierbij heb je ook te maken met je eigen 'bril' als professional en ook met de normen en waarden van de maatschappij (denk aan burens).
- Schaalvragen en positieve gezondheid zouden kunnen helpen om het moment te bepalen dat goed echt goed genoeg is.
- Veiligheid is een belangrijke maatstaf voor het bepalen wanneer een situatie goed genoeg is.

Deze stelling riep ook verschillende punten op die ervaren kunnen worden als knelpunten om het punt van "goed genoeg" te bereiken.

De onderstaande knelpunten werden besproken:

- Zit er binnen contracten / voorwaarden ook ruimte voor 'goed is goed genoeg'?
Bijvoorbeeld: Houden we altijd vast aan een functiemix met veel inzet van WO en WO+ of durven we ook MBO'ers in te zetten?
- Durven we de Verklarende Analyse soms ook los te laten als een vraag enkelvoudig is of een oplossing gevonden kan worden in bijvoorbeeld welzijn?
- De Verklarende Analyse wordt nog maar in heel weinig casussen door de toegang gedaan.
- De capaciteit bij het CJG is niet toereikend, bijvoorbeeld voor de Verklarende Analyse, het aansluiten bij evaluaties, maar ook om bij bijvoorbeeld partnerschap aan te sluiten.
- Er is niet altijd genoeg vertrouwen en samenwerking tussen aanbieders en toegangen over en weer.
- De samenwerking met onderwijs moet versterkt worden.
- Het gesprek gaat te vaak over geld en te weinig over de inhoud.

Stelling: Wij kunnen (preventief) bijdragen aan 0 uithuisplaatsingen door:

Bij deze stelling werd gediscussieerd over zowel de mogelijkheden als de belemmeringen om dit doel te bereiken.

De mogelijkheden die benoemd en besproken zijn:

- Het is van belang om zo vroeg mogelijk in een traject een "kijkje achter de voordeur te krijgen", om zo een contextueel beeld te krijgen van de jeugdige en het gehele systeem, zodat daar naar gehandeld kan worden.
- Het kan van belang zijn om aan de voorkant hulpverleners te hebben die out of the box kunnen kijken.
- Eerdere signalering door bijvoorbeeld vanuit de WMO ouders met kinderen te signaleren en het bredere gesprek aan te gaan na een veiligheidsinschatting.
- Bij lange wachtlijsten binnen de GGZ kan het helpend zijn om niet af te wachten, maar alvast ambulante hulp of hulp via sport of buurt te bieden om eventuele escalatie te voorkomen.
- Gebruikmaken van de inzet van Infant Mental Health kan helpen om in een vroeg stadium problemen aan te pakken. De problemen op jonge leeftijd en het effect hiervan mogen niet onderschat worden.
- Het kan helpen om situaties meer te ervaren en observeren om tot andere inzichten te komen dan door enkel gesprekken te voeren.

De diverse belemmeringen die benoemd en besproken zijn:

- Bij de eerste contacten tussen de jeugdige en het CJG is er soms nog geen vertrouwensrelatie, waardoor niet alle benodigde informatie openlijk gedeeld wordt. Dit kan bijvoorbeeld gaan over problematische schulden, armoede of verslavingen. Dergelijke informatie is van belang om zo snel mogelijk in beeld te hebben, ook bij het uitvoeren van de Verklarende Analyse.
- De samenwerking tussen het onderwijs en Jeugdhulp ligt ingewikkeld, onder andere door financiering vanuit verschillende potten. Het vinden van oplossingsrichtingen en communicatiepaden blijkt niet gemakkelijk, waardoor ook de signaleringsfunctie vanuit scholen nog niet naar wens verloopt.

Stelling: Wat is er nog meer nodig?

Type zorg:

- De optie van een gezinsindicatie zorgt ervoor dat niet alle hulp gelabeld wordt aan één jeugdige.
- Het huidige productenboek bevat criteria waarbij niet vanuit diverse achtergronden over is meegedacht. Het zou kunnen helpen om tijdens het inkoopproces de criteria op te halen via zowel de inkopers en contractmanagers, als ook vanaf de werkvloer.
- Het creëren van meer groepsaanbod kan ondersteunen bij onderlinge herkenning en het creëren van het besef dat niet alleen jij als jeugdige problemen ervaart.
- Kijk breder dan alleen jeugdhulp. Denk dus niet in wetten maar kijk naar wat nodig is en zoek daar de brede hulpmogelijkheden bij. Denk daarbij ook (of vooral) aan Welzijn, sport en bewegen, volwassenenzorg etc.
- Organiseer nazorg (waakvlamcontact).

Financiering en budget:

- Trajectfinanciering i.p.v. minutendeclaratie kan helpen bij zowel het hulptraject als administratieve randzaken. Ook een nieuwe kijk op de verdeling tussen directe en indirecte tijd kan verlichting bieden rondom randzaken (zoals overleg en telefoontjes met het netwerk).
- Er bestaat een module ter voorkoming van uithuisplaatsing. Dit betreft een vrij budget en zou een vervanging zijn voor de productcode opvoedhulp.
- We zien tegenwoordig een stijgende hoeveelheid aanvragen voor multiculturele hulp. Hierbij is in een significant aantal van de gevallen een tolkenvoorziening nodig. Die zijn nu onvoldoende beschikbaar. Wanneer dit wel het geval zou zijn, zou dit lastig te financieren zijn. Het vertraagt in de meeste gevallen de voortgang van de zorg, ook is het lastiger elkaar te begrijpen en geeft het kans op miscommunicaties.

Samenwerking en capaciteit:

- Het is van belang dat Jeugd en Onderwijs goed met elkaar samenwerken (korte lijntjes, elkaar weten te vinden).
- Verloop van personeel kan de zorg negatief beïnvloeden. Het is dus van belang om het verloop van personeel bij bijvoorbeeld het CJG en jeugdzorginstellingen te minimaliseren.
- Voor het uitvoeren van de Verklarende Analyse is (meer) capaciteit nodig en zou kunnen samenhangen met de huidige wachtlijsten.
- Het CJG is nu niet aangehaakt bij kwartaalgesprekken of voortgangsgesprekken tussen gemeente en aanbieders. Wanneer dit wel zou gebeuren zou dit informatie uit de dagelijkse praktijk meenemen en kan er tijdens de gesprekken ook gesproken worden over inhoud en kwaliteit, evenals de financiële aspecten.
- Waar moet je je melden als je een experiment/pilot wilt starten? Het zou heel mooi zijn als je daarin zou kunnen optrekken met CJG/zorgaanbieder(s), contractmanagement en beleid.
- Samenwerking tussen zowel zorgaanbieders onderling en tussen de aanbieders en gemeente is erg belangrijk om gezamenlijke doelen te bereiken.